

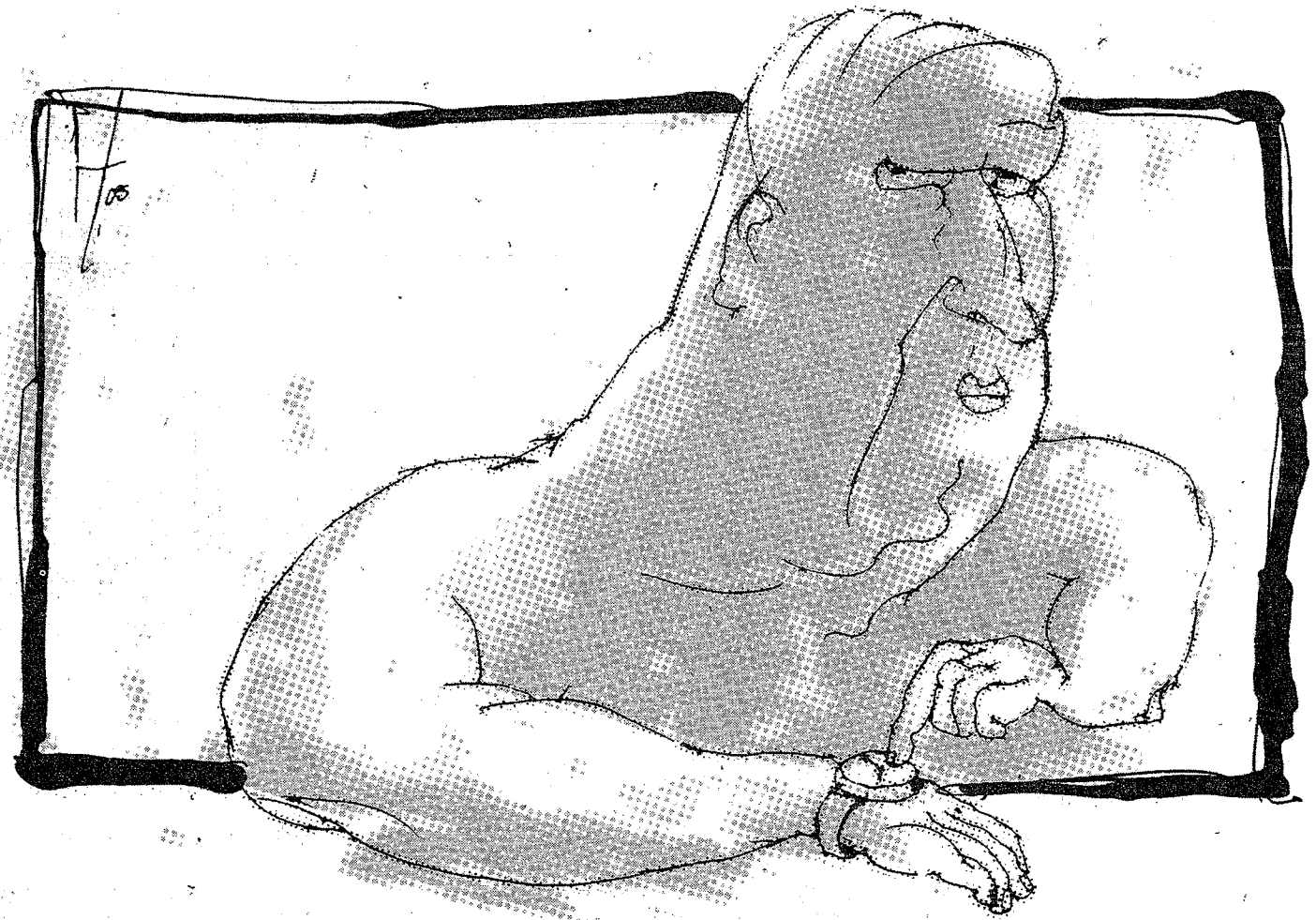
Betalingsuitstelbeleid Wijn 'catch 22'

Volgens staatssecretaris Wijn van Financiën krijgen ondernemers op restrictieve basis uitstel en levert de Belastingdienst daarbij 'maatwerk'. In theorie klopt dit nog enigszins, maar hoe werkt Wijns uitstelbeleid nu eigenlijk precies?

Om uitstel te verkrijgen dient een ondernemer tegenwoordig te voldoen aan een tweetal cumulatieve voorwaarden die elkaar uitsluiten, zodat in de praktijk nooit uitstel wordt verleend: een betalingsregeling wordt nooit getroffen. Wijns 'restrictief' is derhalve wel heel restrictief. Op grond van de eerste voorwaarde dient de ondernemer aan te tonen dat hij geen krediet kan krijgen. Op grond van de tweede voorwaarde dient de ondernemer voor het gehele bedrag van de uitstaande belasting-schuld — inclusief boetes en invorderingsrente wegens te late betaling — zekerheid te stellen (bijvoorbeeld door een bankgarantie of hypotheek). Deze voorwaarden kunnen onmogelijk tegelijk worden vervuld. Immers, als de ondernemer zekerheid kan stellen ten behoeve van de Belastingdienst zal hij in de regel kredietwaardig zijn en daarom geen uitstel krijgen. Als de ondernemer niet kredietwaardig is, dan is dat in de regel omdat hij geen zekerheid kan stellen — dus ook niet ten behoeve van de Belastingdienst en krijgt hij om die reden geen uitstel. Het uitstelbeleid is hiermee een 'catch-22' in optima forma: een verzoek om uitstel wordt automatisch afgewezen, ofwel omdat de ondernemer kredietwaardig is ofwel omdat hij niet kredietwaardig is. De letterlijke bewoordingen van het beleid laten de Belastingdienst weliswaar enige vrijheid maar men durft die niet te benutten. Dit is ook wel begrijpelijk na het drama Vinkenslag, waarbij de integriteit van ambtenaren van de Belastingdienst ernstig in twijfel werd getrokken. Sindsdien is afwijken van beleid een ambtelijke doodzonde. Van maatwerk is derhalve geen sprake. Een gevolg hiervan is dat levensvatbare ondernemingen failliet gaan. Deze krant maakte al twee keer melding van slachtoffers van Wijns botte bijl. Het is onduidelijk wat het voordeel is van deze rücksichtsloze handelwijze, aannemende dat het niet gaat om het frustreren van eventuele rechten op verliescompensatie.

Het huidige, kafkaëske uitstelbeleid voor belastingschulden van ondernemers heeft de nodige beroering gewekt. Onlangs stelde een aantal kamerleden zelfs kritische vragen aan staatssecretaris Wijn. Zijn antwoorden zijn echter misleidend

» Michiel de Wit en Igor Thijssen

ILLUSTRATIE: HANS VAN DEN TILLAART

De nadelen zijn overduidelijk. Het afwijzen van een uitstelverzoek leidt niet tot (snellere) voldoening van de belastingschuld, maar wel — zoals helaas blijkt — tot een faillissement waarin niets of slechts een gering percentage op de vordering van de Belastingdienst wordt uitgekeerd (nog afgezien van de overige schuldeisers die dan in het geheel niet worden voldaan). Een ander nadeel is de toename van de werkdruk van de rechterlijke

macht, omdat ondernemers nu vaker verzet aantekenen teneinde langs die weg uitstel te bewerkstelligen. De voordelen van een genuanceerder uitstelbeleid zijn daarentegen evident: een grotere kans op voortzetting van de onderneming en daarmee algehele voldoening van de openstaande belastingschulden. Een dergelijk beleid zou moeten aansluiten bij hetgeen gebruikelijk is tussen ondernemers onderling. Bij incidenteel liquidi-

teitstekort verleent men in beginsel uitstel. Het criterium daarbij is zakelijk. Krijg ik mijn geld binnen een redelijke termijn? Dit criterium vormt een logische invulling van het uitstelbegrip zoals dat in de wet is verankerd. De Belastingdienst behoort een verzoek om uitstel vooreerst aan dit criterium te toetsen; het faillissement aanvragen kan altijd nog. Wat daarvan zij, Wijn mag uitstel door beleidsregels niet direct of indirect onmogelijk

maken. Hij schaft daarmee in feite een door de wetgever uitdrukkelijk gewilde faciliteit af. Dat kan uitsluitend via een wetswijziging en dus met parlementaire goedkeuring. Wijn weet heel goed dat het parlement een dergelijk wetsvoorstel niet zal aanvaarden en daarom probeert hij het kennelijk maar via de beleidsmatige achterdeur.

M. de Wit en I.Thijssen werken bij Jaeger advocaten-belastingkundigen te Amsterdam.